

LBRIS

We know
books

PROTOSINGHEL IOAN BULIGA

DE LA IADUL FRICII
LA BUCURIA CREDINȚEI
SAU
DE LA MOARTE LA VIAȚĂ

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreașfințitului Părinte
CALINIC
Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților

Editura Crimca
SUCEAVA, 2022

și vin la biserica noastră (ortodoxă) pentru a afla odihna sufletelor lor. Roagă-te pentru noi, suflet drag!”³.

Nici nu se putea un cuvânt mai potrivit pentru vremurile prin care trecem. Asistăm la o adevărată furtună, în care mulți se umplu de spaima, alții se ascund, alții pier, iar alții simt, în tot ceea ce se întâmplă, puterea lui Dumnezeu. Sf. Apostol Pavel spune: „Bucurați-vă pururea. Rugați-vă neîncetat” (*1 Tesaloniceni* 5, 16-17). Cum ne putem bucura mereu, când în jurul nostru este atâta suferință? Ne învață sfinții, care s-au bucurat în vremuri de prigoană. Sfânta Elisabeta spunea că citea mult Sfânta Scriptură și, înțelegând jertfa lui Hristos, simțea prezența Duhului Sfânt. Astfel, bucuria devenea neîncetată chiar și în clipele care păreau îngrozitoare și, în tot ceea ce se întâmpla, simțea puterea lui Dumnezeu.

Să ne ajute Dumnezeu să avem gândul sfinților permanent cu noi și să ne bucurăm veșnic împreună cu ei. Amin!

³ Lubov MILLAR, *Sfânta Elisabeta Feodorovna a Rusiei, Un crin în văile mucenicieii*, Ed. Bonifaciu, 2013.

Cuprins

5		Notă editorială
9		Introducere
16		Despre pătimiri și suferință
26		Idolii de astăzi
32		Frica de astăzi
35		Întoarcerea
39		Chemarea lui Dumnezeu și frica omului
44		Plângeri și căsătorii ratate
49		Încercări

54		Nestatornicia
57		Viclenia
61		Fățarnicia
66		Boala și slăbănogirea omului
70		Mânia și boala de nervi
75		Nefericirea
78		Neînțelegeri
82		Nemulțumiri
86		Greutăți
90		Comoditatea
94		Timpul, îngrijorarea și stresul
101		Despre rugăciune și nevoiță
111		Pocăința
115		Nevoița
118		Copii de suflet

123		Munca și cititul
127		Pregătiri
131		Nerăutatea
135		Ajutor în deznădejde
140		Retrageri
145		Dreptatea
148		Judecata
154		Demonizarea lumii
162		Între adevăr și minciună
166		Libertatea
169		Nimic nu se pierde
173		Iertarea
177		Dorințe
182		Frumusețea vieții în Hristos
193		Să învățăm să fim smeriți

205		Păcatul părăsirii
210		Războaiele noastre
215		Judecata din Valea lui Iosafat
221		Ceasul întunericului
225		Pedeapsa neascultării
229		Înșelarea veacului lumesc
233		În căutarea raiului pierdut
238		Bucurii în vremuri de suferință

Introducere

Dumnezeu nu a creat iadul, nici îngerii răi. Sfinții Părinți ne spun că răul este binele care s-a depărtat de la Dumnezeu. La început „a privit Dumnezeu toate câte a făcut și erau bune foarte” (*Facerea* 1, 31). Astfel, atât iadul, cât și îngerii răi au apărut ca o consecință a depărtării binelui de Dumnezeu.

Fiecare om poate trăi în sufletul său o parte din rai sau din iad, în funcție de cât de mult se apropie sau se depărtează de Dumnezeu. Astăzi, mai mult decât niciodată, pământul a devenit un loc în care lumea se tulbură. Omul arde prin patimile și prin dependențele sale, iar apoi îl cuprinde frica deoarece aceasta este una dintre pedepsele pe care păcatul le poartă cu el. Diavolul vrea să inducă omului frică și să-l stăpânească. În acest scop,

LIBRIS

We know

se folosește de mijloace diverse. Se folosește, în mod special, de viclenie și arată că vrea binele oamenilor.

Pomul se cunoaște după roade, iar știința luminează (care L-a exclus pe Dumnezeu) a distrus totul. După aer, ape și pământ, a distrus și omul deoa-rece cu toții suferim din cauza poluării și a radiațiilor. Acum au ajuns la sufletul omului pe care, după ce l-au hrănit cu toate necurățiile prin intermediul mijloa-celor virtuale, îl nenorocesc cu frica indusă de boală. Sigur că omul s-a pedepsit și singur, prin păcatele sale, iar prin lipsa de credință a ajuns să trăiască o parte din iad. Pe lângă stresul produs de poluare și de radiații, omul se stresează excesiv prin gândurile sale și ajunge să nu mai poată dormi din această cauză. De aceea, liniștirea gândurilor prin rugăciune și viață mai simplă trebuie să devină o prioritate pentru fiecare dintre noi.

Credința formală ne face nesuferiți și riscăm să periclităm relația cu cei de lângă noi, întrucât ni se pare că tot ceea ce gândim este bine și îi muștrăm pe cei care nu gândesc la fel ca noi. Credința superficială ne face viața nesuferită deoarece se rezumă doar la reguli și niciodată nu ajunge la bucuria trăirii credin-ței. Hristos i-a muștrat atât de aspru pe farisei pentru că se arătau foarte rigoriști cu legile, însă erau plini de

De la iadul fricii la bucuria credinței sau de la moarte la viață

răutate. În felul acesta, în loc să propovăduim credința, facem mai multă sminteală.

Ținta credinței este trăirea harului, iar semnul trăirii harului este bucuria și liniștea din suflet. Dacă ajungem aici, atunci avem biserica în suflet și o ducem oriunde mergem. De multe ori vrem să-i ducem la biserică pe unii care refuză să facă acest lucru, însă până să reușim să facem acest lucru, să ducem noi bise-rica acasă la cei care nu vor să meargă la biserică sau să încercăm ca oriunde mergem în lume să răspândim liniște și bucurie în jurul nostru.

Omul mereu nemulțumit se află într-o stare de înșelare, iar starea de a vedea mereu numai lucrurile negative din jurul nostru ne duce la boală psihică. Frica se învinge prin credință și prin smerenie, iar aceș-tea ne fac să vedem lucrurile în adevărata lor înfățișare.

Omul se plânge de singurătate fără să își adreseze următoarele întrebări: „Hristos pentru ce și-a întins mâinile pe cruce? Oare nu ca să-l primească, să-l îmbră-țișeze și să rămână mereu împreună?”. Dobândirea lui Hristos ne face să răspândim valuri de bucurie în jurul nostru. „Acolo unde este Dumnezeu nu există trage-die”, spunea părintele Rafail Noica. Diavolul nu ne poate lua forțat sufletul. Dumnezeu îi îngăduie să-l

ia doar atunci când omul se oferă singur celui rău. De aceea, nu trebuie să avem vreo teamă că cineva ne-ar pune forțat vreo pecete. Căderea vine doar atunci când omul își dă consimțământul asupra rătăcirii. Sigur că există și varianta ca diavolul să ne înșele să ne dăm consimțământul. Răul vine în chipul binelui, căci altfel nimeni nu l-ar primi. De aceea, este nevoie de multă rugăciune și smerenie.

Dumnezeu nu îl obligă pe om să vină la credință și nici nu îngăduie diavolului să-l stăpânească pe om decât atunci când omul își dă consimțământul. Dumnezeu respectă acest dar pe care l-a lăsat omului (de a fi liber să aleagă între bine și rău). De aceea, varianta catolică a rugăciunii „Tatăl nostru” (cu expresia „nu ne lăsa pe noi în ispită”) este o rătăcire. În momentul în care este ispitit, omul are libertatea de a alege între porunca lui Dumnezeu (de a nu păcătui) și îndemnul diavolului (de a păcătui). Dumnezeu nu intervine în libertatea de alegere a omului, iar expresia „nu ne duce pe noi în ispită” este interpretată de Sf. Ioan Gură de Aur ca un îndemn de a nu căuta ispitele. La această interpretare trebuie să ne gândim atunci când rostim rugăciunea „Tatăl nostru”. O idee asemănătoare întâlnim în *Psalmi* (118, 37), pasaj scripturistic care

se citește la Miezonoptică: „Întoarce ochii mei ca să nu vadă deșertăciunea!”. Oare Dumnezeu este Cel Care întoarce ochii noștri ca să nu privim la deșertăciuni? Nu! De fapt, la fel ca în cazul rugăciunii „Tatăl nostru”, este un îndemn ca noi să întoarcem ochii și să nu privim la deșertăciuni. Ce o să facem? O să ne apucăm să modificăm textul? În niciun caz. Nu trebuie decât să înțelegem textul, iar pentru aceasta avem nevoie de viață curată, de rugăciune și de smerenie.

Sigur că în tot ceea ce facem cerem ajutorul lui Dumnezeu și, dacă revenim la versetul anterior, putem să vedem lucruri care ne vatămă. Însă, în primul rând, noi trebuie să ne ferim de acestea și să nu rămânem captivi în mediul virtual. După ceea ce vedem că se întâmplă în jurul nostru, pare să fie ceea ce spune la *Apocalipsă* și ajungem să nu mai putem cumpăra sau vinde dacă nu primim semnul fiarei. De aceea, mai mult decât oricând, a venit vremea să ne pocăim și să renunțăm la dependențe și la idoli. Se spune că, după toate necazurile care au venit și vor veni peste oameni, ei nu se vor pocăi și se vor închina în continuare idolilor (*Apocalipsa* 9, 20). Dar astăzi nu mai avem idoli din vremurile de demult. Să înțelegem care sunt idoli de astăzi și să renunțăm la ei pentru a ne salva sufletul!

LEBDS

We know

Sfinții Părinți care vorbesc despre vremurile lui antihrist spun că acesta va avea o putere de hipnoză asupra celor care îl vor privi. De aceea, este bine să renunțăm la tendința de a ne folosi excesiv de mijloacele virtuale pentru a nu ne trezi că privim la „urâciunea pustiirii” și, astfel, să fim acaparați de ea.

Prin credință vom putea depăși momentele grele din aceste timpuri. Mântuitorul Iisus Hristos spune: „Celor ce vor crede, le vor urma aceste semne: în numele Meu demoni vor izgoni, în limbi noi vor grăi. Șerpi vor lua în mână și, chiar ceva dătător de moarte de vor bea, nu-i va vătăma” (*Marcu 16, 17-18*). Și iarăși spune: „Iată, v-am dat putere să călcați peste șerpi și peste scorpii și peste toată puterea vrăjmașului și nimic nu vă va vătăma” (*Luca 10, 19*). Atunci, pentru ce ne temem? Pentru că ne lipsește credința, iar în felul acesta nu avem putere de a trece peste cursele vrăjmașului.

Să punem început bun și să găsim timp pentru cuvântul lui Dumnezeu. „La început era Cuvântul” (*Ioan 1, 1*) și „Întru El era viață și viața era lumina oamenilor” (*Ioan 1, 4*). Cuvântul lui Dumnezeu este sămânța pe care Hristos a semănat-o în lume (*Luca 8, 5-11*). Această sămânță trebuie să rodească în sufletul nostru. Putem spune că nu avem timp pentru cuvântul

De la iadul fricii la bucuria credinței sau de la moarte la viață

lui Dumnezeu? Atunci pentru ce trăim? Prin ignorarea cuvântului lui Dumnezeu nici astăzi nu-L primim pe Hristos, așa cum nici evreii nu L-au primit în vremurile de demult.

Pentru a rodi, sămânța are nevoie de un pământ bun, adică de un suflet bun. Cei care au sufletul împietrit „cred până la o vreme, iar la vreme de încercare se leapădă”. Împietrirea inimii este o răutate pe care o avem și de care trebuie să ne ostenim să scăpăm, însă nu putem scăpa decât prin curățarea sufletului de patimi. După cum spune Sf. Andrei al Cezareei, cei care cad în încercări sunt cei care „nu au stat să se coacă în căldura ispitelor și nu au primit îndulcirea dată de har”.

De aceea, să ne smerim și să renunțăm la deșertăciunile acestei lumi. Să ne lepădăm de idolii acestei lumi și să ne retragem în frumusețea credinței. Să lucrăm ogorul sufletului nostru pentru a rodi cuvântul lui Dumnezeu. Dacă vom face așa, vom avea pace și bucurie în suflet și, fiind împreună cu Hristos, nu ne vom teme de acest zbucium care a cuprins pământul.

Despre pătimiri și suferință

Inevitabil, atunci când vorbim despre pătimiri și suferință, ne gândim la ceea ce a pătimit Mântuitorul Iisus Hristos pe cruce. Nu fac referire atât la suferința cuielelor și a piroanelor, cât la durerea păcatelor lumii, pe care le-a luat asupra Sa. La neascultarea poporului și la răstignirea Sa ne facem părtași și noi ori de câte ori păcătuim. De aceea, trebuie să ne smerim și să cerem iertare Mântuitorului Hristos pentru că L-am răstignit, pentru că L-am vândut pentru 30 de arginți și, în general, pentru neascultarea de zi cu zi.

Prin Jertfa de pe cruce s-a adus mântuire lumii și, dacă în credințele asiatice se caută modalități de a elimina suferința, în credința ortodoxă învățăm că bucuria vine în urma osteneții și mântuirea lumii a venit prin

De la iadul fricii la bucuria credinței sau de la moarte la viață

suferința Mântuitorului Iisus Hristos pe cruce. Fără osteneală și încercare nu putem trăi bucuria mântuirii și toți cei care urmează lui Hristos trec prin cuptorul suferințelor, după cum ne spune Sf. Apostol Pavel: „Toți cei care voiesc să trăiască cucernic în Hristos Iisus vor fi prizonieri” (2 *Timotei* 3, 12), iar dacă nu am fost prizonieri încă, înseamnă că nu am trăit cucernic.

Mântuitorul Iisus Hristos ne spune: „Fiecare om va fi sărat cu foc, după cum orice jertfă va fi sărată cu sare. Bună este sarea; dar dacă sarea își pierde puterea, cu ce o veți drege? Aveți sare întru voi și trăiți în pace unii cu alții” (*Marcu* 9, 49-50). Deci, așa cum jertfa va fi sărată cu sare, noi vom fi sărați cu foc, adică vom trece prin cuptorul ispitelor. Spune mai departe că avem sare întru noi, adică nimeni nu este lipsit de încercare și de suferință. Sufletul suferă în închisoarea trupului, iar omul suferă cu cât este mai departe de Dumnezeu (și este o suferință să trăiești pe acest pământ pe care oamenii l-au stricat). De aceea, trebuie să fim mult mai atenți cu cei din jurul nostru, știind că sunt în suferință, și să nu așteptăm să lucreze ca niște oameni sănătoși, care nu au nicio durere.

Nu putem fi în pace cu cel de lângă noi dacă nu-i înțelegem durerea. Viața este o continuă judecată.